



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN  
I KARLSTAD**

**DOM**  
2020-02-25  
Meddelad i Karlstad

Mål nr  
4840-19

**SÖKANDE**

Peter Töndel Markbyggarna AB, 556625-7175

Ombud: Jur.kand. Erik Wahlberg

**MOTPART**

Futurum Fastigheter i Örebro AB, 556736-6215

Ombud: Advokaterna Per-Ola Bergqvist och Linnea Lindberg

**SAKEN**

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2020-02-26	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

**FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**

Förvaltningsrätten avvisar yrkandena om skadestånd, ränta och rättegångskostnader.

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning i övrigt.

### BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

*Futurum Fastigheter i Örebro AB* (Futurum) genomför en upphandling av ramavtal avseende underhåll och nybyggnation på förskole- och skolgårdar.

Av tilldelningsbeslut den 26 augusti 2019 framgår att anbud från Peter Töndel Markbyggarna AB (Markbyggarna) uteslutits från utvärdering eftersom bolaget inte uppfyllt kravet avseende redovisning av referenser. Ramavtal har tilldelats de tre andra anbudsgivarna i upphandlingen enligt fastställd rangordning.

*Markbyggarna* ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska fastställa att Futurum felaktigt förkastat bolagets anbud, samt fastställa att det vinnande anbudet borde ha förkastats och bolagets anbud antagits.

Markbyggarna yrkar, vid bifall till yrkandet ovan, att förvaltningsrätten ska förplikta Futurum att betala 287 180 kr jämte ränta till bolaget i skadestånd, enligt 20 kap. 20 § lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU), alternativt 3 kap. 3 § skadeståndslagen (1972:207).

Markbyggarna yrkar i andra hand att förvaltningsrätten ska fastställa att Futurum felaktigt förkastat bolagets anbud och att upphandlingen därför ska göras om.

Markbyggarna yrkar även ersättning för rättegångskostnader.

Markbyggarna anför sammanfattningsvis följande.

Bolaget har angett sina referensprojekt i enlighet med instruktionerna i anbudsformuläret och upphandlingsföreskrifterna, såsom en rimligt insatt och normalt omsorgsfull anbudsgivare kan uttolka kraven i denna del.

Futurum har inte krävt någon mer ingående beskrivning av referensprojekten. I punkt 6.8 i anbudsformuläret står att anbudsgivare ska beskriva uppdraget med uppgifter avseende uppfyllnad av kraven i upphandlingsföreskrifterna. I upphandlingsföreskrifterna står att företaget ska ange tre referenser och beskriva dessa enligt efterfrågade uppgifter i anbudsformuläret.

Markbyggarna har förstått det som att Futurum önskat att anbudsgivare anger ett referensprojekt, exempelvis med en kort mening, och därmed intygar att uppdraget uppfyller kraven i både anbudsformuläret och upphandlingsföreskrifterna. Om Futurum hade velat ha mer ingående beskrivningar borde det ha framgått av punkt 6.8 i anbudformuläret. Om bolagets beskrivningar inte ansetts vara tillräckliga har Futurum dessutom varit skyldiga att begära att bolaget förtydligar och kompletterar sitt anbud.

Vidare har NCC Sverige AB angett ett onormalt lågt pris för att vinna upphandlingen och Futurum borde därför ha krävt en förklaring till priset.

Upphandlingsförfarandet har orsakat Markbyggarna ekonomisk skada. Markbyggarna anser, med hänvisning till bl.a. EU-rätten och Högsta domstolens praxis, att frågor om skadestånd och ersättning för rättegångskostnader bör kunna prövas av förvaltningsrätten.

*Futurum* anser att yrkandena om skadestånd, ränta och rättegångskostnader ska avvisas, samt att ansökan i övrigt ska avslås.

Futurum anför i huvudsak följande.

I anbudsformuläret anges att tre referenser ska anges med angivande av föreskrivna uppgifter, däribland en beskrivning av uppdraget ”med uppgifter avseende uppfyllnad av kraven i AFB 525 punkt 1–5”.

Av punkt AFB.525 i förfrågningsunderlaget framgår att tre referenser med olika beställarombud och olika beställare ska lämnas. Vidare anges att referenserna ska avse uppdrag som uppfyller ett antal angivna krav.

I Markbyggarnas anbud har referenserna beskrivits mycket kortfattat och utan angivande av samtliga uppgifter eller besvarande av samtliga frågor, i strid med vad som föreskrivits i upphandlingsdokumenten.

Futurum har inte haft någon skyldighet att begära en komplettering av Markbyggarnas anbud till avhjälpande av konstaterade brister. Att begära en komplettering hade dessutom varit otillåten.

NCC Sverige AB:s anbudspris har inte förefallit onormalt lågt, och Futurum har inte haft någon skyldighet att begära en förklaring till priserna. För det fall att NCC:s anbud skulle anses ha utvärderats felaktigt har Markbyggarna, vars anbud rätteligen diskvalificerats, inte lidit skada av detta.

#### **SKÄL FÖR AVGÖRANDET**

##### *Tillämpliga bestämmelser*

Enligt 4 kap. 1 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Om en upphandlande myndighet har brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag, och detta har medfört att en leverantör lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 20 kap. 6 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

*Förvaltningsrättens bedömning*

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att domstolen inte är behörig att pröva frågor om skadestånd, oavsett på vilken lagstiftning en sådan talan grundas. Det saknas även lagliga förutsättningar att bevilja ersättning för rättegångskostnader i mål av detta slag. Yrkandena om skadestånd, ränta och rättegångskostnader ska därför avvisas.

I punkten AFB 525 i förfrågningsunderlagets administrativa föreskrifter anges att anbudsgivare ska ange tre referenser. De tre referenserna ska avse uppdrag som uppfyller vissa angivna krav (1–7) avseende beställare, typ av uppdrag, tidsperiod när uppdragen genomförts m.m. Referensobjekten ska beskrivas enligt efterfrågade uppgifter i anbudsformulär.

Enligt punkt 6.8 i anbudsformuläret krävs en beskrivning av uppdraget med uppgifter avseende uppfyllnad av kraven i punkt AFB 525 1–5 i de administrativa föreskrifterna.

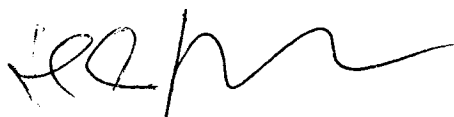
Av detta kan enligt förvaltningsrättens bedömning tydligt utläsas att det varit ett obligatoriskt krav för anbudsgivare att lämna beskrivningar av referensuppdragen med uppgifter angående de krav som ställs i punkt AFB.525, d.v.s. uppgifter avseende beställare, typ av uppdrag, tidsperiod när uppdragen genomförts m.m.

Markbyggarna har i denna del inte lämnat uppgifter avseende uppfyllnad av samtliga krav i punkt AFB.525, vilket även förefaller vara ostridigt i målet. Markbyggarnas anbud uppfyller därmed inte samtliga obligatoriska krav i upphandlingen. Futurum har inte haft någon skyldighet att begära en komplettering från Markbyggarna, vilket framgår av 4 kap. 9 § LOU, och har således rätteligen uteslutit anbudet från utvärdering.

Markbyggarna kan därmed inte anses lida skada i lagens mening av någon eventuell brist i övrigt vid utvärderingen. Det Markbyggarna anför om NCC Sverige AB:s anbud saknar därför betydelse för förvaltningsrättens nu aktuella prövning. Det har vidare inte framkommit något som kan utgöra grund för förvaltningsrätten att besluta att upphandlingen ska göras om. Markbyggarnas första- och andrahandsyrkande ska därför avslås.

### **HUR MAN ÖVERKLAGAR**

Detta avgörande kan överklagas. För information om hur man överklagar, se bilaga (FR-05).



Hans-Erik Jonasson  
F.d. lagman

Föredragande har varit Erik Ludvigsson.



## Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

### Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

#### Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

### Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

### Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.  
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.  
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

### Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

### Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

### Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på [www.domstol.se](http://www.domstol.se).

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.